

ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΟΥ Ν. 3512/2006 ΠΕΡΙ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΑΘΗΝΩΝ

του Χρήστου Τσιαχρή*

Εισαγωγή.

Με το Ν. 3512/2006 «Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών και άλλες διατάξεις»¹ αποφασίστηκε η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών. Παρότι έχει παρέλθει μία δεκαετία από την ψήφιση του νόμου, η ανέγερση του τεμένους δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι να καταδείξει ότι, λόγω της αλλαγής των συνθηκών υπό τις οποίες νομοθετήθηκε η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, πλέον ουδεμία ανάγκη ανέγερσης και λειτουργίας του υφίσταται. Κατά συνέπεια, η τυχόν κατάργηση του Ν. 3512/2006 και η ανάκληση των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του δεν θα προσβάλουν την θρησκευτική ελευθερία των μουσουλμάνων της Αθήνας.

Η απόφαση ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών.

Ο δημόσιος διάλογος για την ανέγερση τζαμιού στην Αθήνα ξεκίνησε στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, λόγω της αναμενόμενης έλευσης στην Αθήνα χιλιάδων θεατών, μεταξύ των οποίων και μουσουλμάνοι. Παρότι τελικά δεν κατασκευάστηκε τζαμί στην Αθήνα με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, δύο χρόνια αργότερα το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε τον Ν. 3512/2006 - που τροποποιήθηκε αργότερα με το άρθρο 29 παρ. 5 του Ν. 4014/2011² και με το άρθρο 34 του Ν. 4327/2015³ - δυνάμει του οποίου αποφασίστηκε η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών «για την κάλυψη των θρησκευτικών αναγκών των μουσουλμάνων που διαβιούν στην Αττική». Ο νόμος προβλέπει ότι το τέμενος θα ανεγερθεί με δαπάνη του δημοσίου σε έκταση που θα παραχωρηθεί από το δημόσιο. Τόσο η έκταση όσο και το τέμενος θα παραμείνουν στην κυριότητα του δημοσίου, αλλά η χρήση του τεμένους θα παραχωρείται του στις κατ' ιδίαν μουσουλμανικές κοινότητες.

Δηλαδή, το ελληνικό κράτος ανέλαβε την πρωτοβουλία να ανεγείρει έναν χώρο λατρείας και να τον παραδώσει προς χρήση στους μουσουλμάνους της Αθήνα, χωρίς να έχει υποβληθεί οποιοδήποτε αίτημα λειτουργίας χώρου λατρείας από οποιαδήποτε

---

* Ο αρθρογράφος είναι Δικαστικός Λειτουργός του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων. Είναι κάτοχος πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ. και έχει υπηρετήσει ως δικαστής επί διετία στο Στρατοδικείο Ξάνθης [e-mail: c.n.tsiachris@army.gr].

¹ Φ.Ε.Κ. Α' 264/5-12-2006.

² Φ.Ε.Κ. Α' 209/21-9-2011.

³ Φ.Ε.Κ. Α' 50/14-5-2015.

μουσουλμανική κοινότητα. Αντίθετα, το κράτος δεν έπραξε το ίδιο για τις λοιπές θρησκευτικές κοινότητες, οι οποίες για να αποκτήσουν χώρο λατρείας με ίδια δαπάνη ακολούθησαν την διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

		 2811
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ		
ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ		Αρ. Φύλλου 264
		5 Δεκεμβρίου 2006
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3512 <i>Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών και άλλες διατάξεις.</i>		Άρθρο 5
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ		
Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:		
Άρθρο 1		
Ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠ.Ι.Δ.), μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών», που εδρεύει στα όρια του Δήμου Αθηναίων, εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μη υπαγόμενο στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.		1. Το ιδρύμενο με τον παρόντα νόμο νομικό πρόσωπο διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), το οποίο διορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με τριετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης αυτής για μία ακόμη θητεία. Ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται ο Γενικός Διευθυντής Θρησκευμάτων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ως αναπληρωτής του δε ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
Άρθρο 2		Στο Διοικητικό Συμβούλιο μετέχουν:
Σκοπός του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών» είναι η διοίκηση, διαχείριση και συντήρηση του Ισλαμικού Τεμένους που θα ανεγερθεί στα όρια του Δήμου Αθηναίων για την κάλυψη των θρησκευτικών αναγκών των μουσουλμάνων που διαβίου στην Αττική.		α) ο Γενικός Διευθυντής Θρησκευμάτων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με αναπληρωτή του τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, β) ένας Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με τον αναπληρωτή του, που προτείνονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, γ) δύο εκπρόσωποι του Δήμου Αθηναίων, με τους

		Αθήνα, 07 Νοεμβρίου 2011 Αριθ. Πρωτ. ΕΥΔΕΚ/οικ/760
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΛΟΙΠΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΥΔΕ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ		ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
Δ/ση : Βατάτζη 37 Ταχ. Κώδ.: 11472 – Αθήνα Πληρ. : Μ. Κλεάνθη Τηλ. : 210-6430585 FAX : 210-6458571		
ΘΕΜΑ : Χρηματοδότηση των πάσης φύσεως δαπανών για την υλοποίηση της κατασκευής Ισλαμικού Τεμένους, περιλαμβανομένων και των απαραίτητων κτηρίων υποστηρικτικών λειτουργιών, μέσω της κατάλληλης μετασκευής του πρώην Κεντρικού Συνεργείου Αυτοκινήτων Ναυτικού (ΚΣΑΝ), στην περιοχή Ελαιώνα Ν. Αττικής.		
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ		

Ο χώρος στον οποίο αποφασίστηκε να ανεγερθεί το «Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών» αποτελεί ιδιοκτησία του Πολεμικού Ναυτικού στην περιοχή του Βοτανικού. Σε εκτέλεση των διατάξεων του Ν. 3512/2006 εκδόθηκαν σχετικές διοικητικές πράξεις μεταξύ των οποίων και η από 7-11-2011 Κ.Υ.Α. των Υπουργών Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με τίτλο «Χρηματοδότηση των πάσης φύσεως δαπανών για την υλοποίηση της κατασκευής του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών περιλαμβανομένων και των απαραίτητων κτηρίων υποστηρικτικών λειτουργιών,

μέσω της κατάλληλης μετασκευής του πρώην Κεντρικού Συνεργείου Αυτοκινήτων Ναυτικού (Κ.Σ.Α.Ν.), στην περιοχή Ελαιώνα Ν. Αττικής».

Τα επιχειρήματα υπέρ και κατά του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών.

Την χρονική περίοδο κατά την οποία ελήφθη η απόφαση ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών προβλήθηκαν αρκετά επιχειρήματα υπέρ ή κατά της ανέγερσης, υπήρξε μεγάλη φημολογία για τους λόγους λήψης της απόφασης και προκλήθηκε έντονη αντιπαράθεση, τόσο δικαστική όσο και εξωδικαστική.

Οι υπέρμαχοι της ανέγερσης του τεμένους υποστήριξαν ότι η ύπαρξη ενός νόμιμου τζαμιού θα αποτελούσε αιτία να κλείσουν τα δεκάδες τζαμιά που λειτουργούσαν παράνομα σε πολλές γειτονιές της Αθήνας και ότι το κράτος με τον τρόπο αυτό θα ασκούσε «έλεγχο» στις μουσουλμανικές κοινότητες. Αντίθετα, οι πολέμιοι της ανέγερσης του τεμένους υποστήριξαν ότι αυτό θα αποτελέσει κέντρο προσηλυτισμού, άντρο φανατικών ισλαμιστών και ότι θα υποβαθμίσει την περιοχή του Βοτανικού μετατρέποντάς την σε μουσουλμανικό γκέτο.

Οι φήμες που κυκλοφόρησαν ότι η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών συνδεόταν με την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και ότι η Ελλάδα θα λάμβανε οικονομικά και άλλα ανταλλάγματα από ισλαμικές χώρες ουδέποτε επιβεβαιώθηκαν. Ομοίως, η φήμη που κυκλοφόρησε ότι, παρά την ψήφιση του Ν. 3512/2006, ποτέ δεν θα ολοκληρωθεί η ανέγερση του τεμένους βαίνει προς κατάρριψη, αφού η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών συνεχίζεται κανονικά.

Η ανάγκη ύπαρξης χώρων λατρείας για τους μουσουλμάνους της Αττικής είναι αναμφισβήτητη. Οι μουσουλμάνοι, όπως και οι λοιπές θρησκευτικές κοινότητες, έχουν δικαίωμα να ίδρυσουν και λειτουργήσουν χώρων λατρείας, εφόσον έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης. Κατά την άποψη του γράφοντος, η Ελλάδα, έχοντας θεσπίσει νομοθεσία που ρυθμίζει την διαδικασία αδειοδότησης χώρων λατρείας οποιασδήποτε γνωστής θρησκείας, έχει εκπληρώσει στο έπακρον τις υποχρεώσεις της για διασφάλιση της ακώλυτης άσκησης του δικαιώματος θρησκευτικής λατρείας, που κατοχυρώνεται από διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και από το Σύνταγμα. Κατά συνέπεια, υπεύθυνες για την μη ύπαρξη νόμιμων χώρων λατρείας το 2006 ήταν οι ίδιες οι μουσουλμανικές κοινότητες, επειδή δεν είχαν υποβάλει σχετική αίτηση αδειοδότησης⁴.

Περαιτέρω, κατά την γνώμη του γράφοντος, το επιχείρημα περί κρατικού «ελέγχου» των μουσουλμάνων μέσω της λειτουργίας του επίσημου τεμένους είναι έωλο. Η αρχή της θρησκευτικής ουδετερότητας του κράτους δεν επιτρέπει οποιονδήποτε τέτοιου είδους έλεγχο και χειραγώγηση των πιστών οποιασδήποτε θρησκείας. Άλλωστε, το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών προορίζεται προς χρήση από όλες τις μουσουλμανικές κοινότητες της Αττικής, γεγονός που καθιστά δυσχερή, αν όχι αδύνατο, έναν τέτοιο

⁴ Διευκρινίζεται ότι η ίδρυση και λειτουργία χώρων λατρείας της αναγνωρισμένης με την Συνθήκη της Λωζάννης μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης ρυθμίζεται με ειδικότερο τρόπο σε σχέση με την ίδρυση και λειτουργία χώρων λατρείας από μουσουλμανικές κοινότητες στην υπόλοιπη Ελλάδα.

προληπτικό έλεγχο. Το κράτος θα όφειλε να επέμβει στον τρόπο άσκησης του δικαιώματος θρησκευτικής λατρείας από τους μουσουλμάνους της Αττικής ως ρυθμιστής της κατάστασης ή και κατασταλτικά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως είναι η περίπτωση διαμάχης μεταξύ μουσουλμάνων που ανήκουν σε αντιμαχόμενα δόγματα (π.χ. Σουνίτες και Σίίτες) για την χρήση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, που θέτει σε κίνδυνο την δημόσια τάξη και ασφάλεια.

Τέλος, το επιχείρημα ότι η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών θα οδηγήσει στο κλείσιμο των παράνομων τζαμιών είναι επίσης έωλο κατά την άποψη του γράφοντος. Η λειτουργία του τεμένους δεν αποκλείει την συνέχιση της λειτουργίας των παράνομων τζαμιών. Η διοίκηση, έχοντας την ευθύνη επιβολής του νόμου και διασφάλισης του κράτους δικαίου, θα έπρεπε να έχει ήδη απαγορεύσει την λειτουργία των παράνομων τζαμιών, χωρίς να συνδέει την απαγόρευση λειτουργίας τους με την λειτουργία του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών.

Η δικαστική διαμάχη.

Ο Ν. 3512/2006 και οι σχετικές διοικητικές πράξεις, που εκδόθηκαν με σκοπό την ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, έγιναν αντικείμενο δικαστικού ελέγχου. Στην πιο γνωστή υπόθεση που εκδικάσθηκε μέχρι σήμερα, ο Μητροπολίτης Πειραιώς Σεραφείμ, αξιωματικοί του Πολεμικού Ναυτικού και άλλα φυσικά και νομικά πρόσωπα, υπέβαλαν ενώπιον του ΣτΕ αίτηση ακύρωσης της προαναφερθείσας από 7-11-2011 Κ.Υ.Α. των Υπουργών Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων. Μεταξύ των λόγων ακύρωσης που προβλήθηκαν ήταν η παραβίαση των άρθρων 4 (αρχή της ισότητας) και 13 (θρησκευτική ελευθερίας) του Συντάγματος, λόγω της προνομιακής μεταχείρισης μίας θρησκευτικής κοινότητας, της μουσουλμανικής, σε σχέση με τις λοιπές θρησκευτικές κοινότητες. Με την προσβαλλόμενη Κ.Υ.Α., κατά τους ισχυρισμούς των αιτούντων, παραβιάσθηκε η αρχή της θρησκευτικής ισότητας και η αρχή του θρησκευτικού πλουραλισμού, που επιβάλλει στο κράτος να τηρεί ουδέτερη και αμερόληπτη στάση έναντι όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Με την υπ' αρ. 2399/2014 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία η αίτηση ακύρωσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρξε ισχυρή μειοψηφία δικαστών⁵, οι οποίοι θεώρησαν ότι: α) η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών από την Πολιτεία αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας, β) ο νομοθέτης λανθασμένα εξέλαβε ότι το άρθρο 13 του Συντάγματος περί θρησκευτικής ελευθερίας δημιουργεί για την Πολιτεία την υποχρέωση κατασκευής και λειτουργίας με κρατική χρηματοδότηση, λατρευτικού χώρου σε συγκεκριμένη θρησκευτική κοινότητα και γ) υπήρξε προνομιακή μεταχείριση της μουσουλμανικής κοινότητας, διότι το κράτος αποφάσισε να ανεγείρει το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών ψηφίζοντας νόμο που παρέκαμψε την υφιστάμενη νομοθεσία που παρείχε την δυνατότητα στους μουσουλμάνους να ανεγείρουν χώρο λατρείας υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν για όλες τις γνωστές θρησκείες.

⁵ Ο γράφων θεωρεί ορθότερη την άποψη της μειοψηφίας των δικαστών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην απόφαση γίνεται αναφορά σε 120 παρανόμως λειτουργούντα τζαμιά στην Αττικής, η ανεξέλεγκτη λειτουργία των οποίων, κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, θα αποτρεπόταν από την λειτουργία του επισήμου τεμένους.

Παρά την ισχυρή μειοψηφία, αποτέλεσμα της υπ' αρ. 2399/2014 απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ ήταν η συνέχιση της κατασκευής του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, διότι θεωρήθηκε ότι πράγματι υπήρχαν θρησκευτικές ανάγκες των μουσουλμάνων που έπρεπε να καλυφθούν με την ανέγερση και λειτουργία τεμένους με πρωτοβουλία του κράτους.

Η κατάσταση σήμερα.

Παρότι παρήλθαν δέκα έτη από την ψήφιση του Ν. 3512/2006 και δύο έτη από την έκδοση της υπ' αρ. 2399/2014 απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ, η ανέγερση του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών δεν έχει ολοκληρωθεί. Το 2011 η δαπάνη κατασκευής του προϋπολογίστηκε σε 1.100.000 €⁶ και, σύμφωνα με το από 6-10-2015 δημοσίευμα της εφημερίδας «Δημοκρατία», «για την ανέγερση του Τεμένους έχουν διατεθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης 946.000 €»⁷. Αρμόδια υπηρεσία για τα ζητήματα οργάνωσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, τον διορισμό της διοίκησης και την εν γένει λειτουργία του είναι πλέον το Τμήμα Ετερόθρησκων και Ετερόδοξων της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Π.Δ. 114/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων»⁸.

Το 2006, οπότε ψηφίστηκε ο Ν. 3512, λειτουργούσαν παράνομα στην Αττική 120 τζαμιά, ενώ καμία μουσουλμανική κοινότητα δεν είχε αιτηθεί άδεια ανέγερσης και λειτουργίας χώρου λατρείας. Υπό αυτές τις συνθήκες, η Ολομέλεια του ΣτΕ θεώρησε ορθή την απόφαση της Πολιτείας να ανεγείρει το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών. Σήμερα, δέκα χρόνια μετά την ψήφιση του Ν. 3512/2006, η απόφαση ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών δεν έχει υλοποιηθεί και στην Αττική συνεχίζουν να λειτουργούν δεκάδες παράνομα τζαμιά. Αυτό όμως που διαφοροποιεί την κατάσταση σε σχέση με το 2006 είναι ότι πλέον λειτουργούν στην Αθήνα και στον Πειραιά τρία νόμιμα τζαμιά⁹. Αυτό σημαίνει ότι κάποιες μουσουλμανικές κοινότητες της Αθήνας και του Πειραιά αιτήθηκαν και έλαβαν άδεια λειτουργίας χώρων λατρείας, όπως είχαν πράξει στο παρελθόν άλλες θρησκευτικές κοινότητες. Επομένως οι θρησκευτικές ανάγκες των μουσουλμάνων ήδη καλύπτονται με πρωτοβουλία κάποιων μουσουλμανικών κοινοτήτων, ενώ δεν αποκλείεται σύντομα να αδειοδοτηθούν περισσότερα τζαμιά. Κατά συνέπεια, η αυτόκλητη επέμβαση του κράτους στην άσκηση του δικαιώματος θρησκευτικής λατρείας από τους μουσουλμάνους της Αττικής, μέσω της ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών με κρατική πρωτοβουλία, έχει καταστεί μη αναγκαία.

⁶ Βλ. το υπ' αρ. πρωτ. Δ11α/0/4/65-Ω/16-9-2011 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων.

⁷ Βλ. <http://www.dimokratianews.gr/content/53857/epifylahthike-ste-na-ekdosei-apofasi-gia-temenos-sto-votaniko>

⁸ Φ.Ε.Κ. Α' 181/29-8-2014.

⁹ «Τρία τζαμιά λειτουργούν νόμιμα σε Αθήνα-Πειραιά», εφημερίδα «Η Καθημερινή», 22-11-2012.

ΣΗΜΕΡΑ

ΚΑΛΥΨΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Η εκλογή νέου αρχηγού θα κρίνει το μέλλον της Ν.Δ.

Κρίσιμη καμπή, όχι μόνον για τη Νέα Δημοκρατία αλλά, εκ του ρόλου της ως αξιωματικής αντιπολίτευσης, και για την πολιτική ζωή της χώρας, συνιστούν οι εκλογές για την ανάδειξη του νέου προέδρου της ελληνικής Κεντροδεξιάς. Υστερα από δύο μήνες εσωκομματικών αμφισβητήσεων, οι πολίτες που θα προσέλθουν στις «γαλάζιες» κάλπες όχι μόνον θα επιλέξουν μεταξύ των κ. Ευ. Μεϊμαράκη, Κυρ. Μητσόπακη, Αδ. Γεωργιάδη και Αντ. Τσιζγκώστα αλλά, διά της επιλογής τους, θα διαδίσουν και το σήμα του κόμματος το επόμενο κρίσιμο διάστημα. **Σελ. 15**

Τρία τζαμιά λειτουργούν νόμιμα σε Αθήνα - Πειραιά

Κριτήριο για την άδεια αν το κήρυγμα σέβεται το Σύνταγμα της χώρας

Με άδεια από το ελληνικό κράτος λειτουργούν πλέον τρία τζαμιά στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Πρόκειται για χώρους που πριν λειτουργούσαν παράνομα, αλλά πλέον έχουν νομιμοποιηθεί.

Ο ένας λειτουργεί στον Πειραιά (των Ελλήνων μουσουλμάνων), ο άλλος στη δυτική Αθήνα -απευθύνεται κυρίως σε Πακιστανούς- και ο τρίτος στο κέντρο της πόλης, που συ-

γκεντρώνει κυρίως πιστούς από το Μπαγκλαντές. Κριτήριο για την αναγνώρισή τους ήταν κυρίως η στάση των υπευθύνων λειτουργίας, που κάνουν και το κήρυγμα, απέναντι στη συνταγματική τάξη της χώρας. Τα νέα δικαιώματα, λένε στην «Κ» οι ίδιοι, «δημιουργούν και νέες υποκλίσεις». Οπότε η νομιμοποίηση των τζαμιών οδήγησε τους υπεύθυνους των μουσουλμανικών κοινοτήτων να δείχνουν με-

γαλύτερη αυστηρότητα απέναντι σε όσους κήρυσαν το μίσος κατά «απίστων» ή κατά μουσουλμάνων άλλων κατευθύνσεων.

Στο μεταξύ, και άλλοι ευκλήριοι οικοί έχουν ενταχθεί στη διαδικασία της νομιμοποίησης. Όμως γι' αυτούς το κράτος ζητεί εκ των υστέρων βεβαιώσεις της Πρωτοβουτιάς και άλλων υπηρεσιών, πράγμα που δεν είχε κάνει με τους τρεις πρώτους. **Σελ. 12**

Σκηνικό πολιτικής αστάθειας

Σενάρια νέων συνεργασιών

Σκηνικό πολιτικής αστάθειας διαμορφώνεται στον απόλοχο της μείωσης της πλειοψηφίας στους 153 βουλευτές. Ηδη διακινούνται σενάρια είτε για νέο σχήμα με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ και συμμετοχή κάποιων μικρότερων κομμάτων είτε για σχηματισμό οικουμενικής. Σε αυτό το κλίμα, ο πρωθυπουργός προσανατολίζεται να καλέσει τους αρχηγούς και ιδίαν ή να εισηγηθεί σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για μετέωρα ζητήματα, όπως το ασφαλιστικό. **Σελ. 14**

Κατόπιν αυτής της εξέλιξης, ακόμα και αν δεχθεί κανείς ότι το 2006 πράγματι υφίστατο η ανάγκη κατασκευής του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών με πρωτοβουλία και έξοδα του ελληνικού κράτους, είναι πασιφανές ότι σήμερα πλέον δεν υφίσταται η ανάγκη αυτή. Από το 2015, οπότε και αδειοδοτήθηκαν μουσουλμανικοί χώροι λατρείας, έχουν εκλείψει οι λόγοι για τους οποίους ψηφίστηκε ο Ν. 3512/2006 και εφόσον δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα ή, έστω, δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως, δεν υφίσταται λόγος να εφαρμοστεί.

Υπό αυτές τις περιστάσεις, είναι στην διακριτική ευχέρεια του νομοθέτη να εκδώσει νεώτερο νόμο που θα καταργεί ρητά τον Ν. 3512/2006. Η τυχόν σιωπηρή κατάργηση του Ν. 3512/2006 μέσω της αδράνειας του κράτους να τον εφαρμόσει δεν συνιστάται διότι έχουν ήδη εκδοθεί σχετικές διοικητικές πράξεις, που επίσης πρέπει να ανακληθούν στο σύνολό τους, ειδικά όσες δημιουργούν οικονομικές υποχρεώσεις στο κράτος.

Περαιτέρω, η κατάργηση του Ν. 3512/2006 καθίσταται επιτακτική και για οικονομικούς λόγους. Σε περίοδο οικονομικής κρίσης το κράτος έχει ήδη δαπανήσει τεράστια χρηματικά ποσά για να εξυπηρετήσει μία εξαρχής αμφιλεγόμενη ανάγκη, που πλέον δεν υφίσταται. Η παύση των εργασιών ανέγερσης του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων, που μπορούν να διατεθούν για την εξυπηρέτηση άλλων σκοπών. Ακόμα όμως και αν η ανέγερση του κυρίως και των βοηθητικών κτιρίων ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα από τους εργολάβους και αυτά παραληφθούν από το κράτος, δεν είναι υποχρεωτικό να χρησιμοποιηθούν ως τέμενος. Επειδή τόσο η έκταση όσο και τα κτίρια παραμένουν ιδιοκτησία του κράτους, υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν με άλλον τρόπο, (π.χ. ως μουσείο, εκθεσιακός χώρος, χώρος αναψυχής), ώστε να καλυφθούν πραγματικές ανάγκες όλων των πολιτών και όχι η ανύπαρκτη πλέον ανάγκη λειτουργίας του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών.